

Presse- og Informationsafdelingen

PRESSEMEDDELELSE NR. 64/03

24. juli 2003

Domstolens dom i den præjudicielle sag C-280/00

*Altmark Trans GmbH og Regierungspräsidium Magdeburg mod Nahverkehrsgesellschaft
Altmark GmbH*

**DOMSTOLEN FASTSLÅR, AT EN ØKONOMISK KOMPENSATION, DER
UDELUKKENDE ER ET VEDERLAG FOR FORPLIGTELSE TIL
OFFENTLIG TJENESTE, DER ER PÅLAGT AF MEDLEMSSTATERNE, IKKE
ER EN STATSSTØTTE**

*Dog skal fire betingelser være opfyldt, for at en sådan kompensation i det enkelte tilfælde
kan falde uden for begrebet statsstøtte.*

Der findes en fællesskabsforordning om forpligtelser vedrørende offentlig tjeneste ¹, hvis formål er at fjerne de forskelle, der opstår ved, at medlemsstaterne pålægger landtransportvirksomhederne forpligtelser, der er forbundet med begrebet offentlig tjeneste, og som kan føre til en betydelig forbrejning af konkurrencevilkårene. Det er følgelig nødvendigt at ophæve forpligtelserne til offentlig tjeneste, selv om de dog i visse tilfælde må opretholdes for at sikre en tilstrækkelig trafikbetjening.

Den tyske lovgiver havde oprindeligt udtrykkeligt gjort brug af den mulighed, som den nævnte fællesskabsforordning giver for ikke at bringe den i anvendelse på transport i byer, forstæder eller regioner. Siden 1996 bestemmes det udtrykkeligt i den tyske lovgivning, at lokale og regionale transportydere i visse tilfælde er omfattet af forordningen.

¹ Rådets forordning (EØF) nr. 1191/69 af 26. juni 1969 om medlemsstaternes fremgangsmåde med hensyn til de med begrebet offentlig tjeneste forbundne forpligtelser inden for sektoren for transporter med jernbane, ad landeveje og sejlbare vandveje, som ændret ved Rådets forordning (EØF) nr. 1893/91 af 20. juni 1991.

Virksomheden Altmark Trans opnåede i 1990 tilladelser til persontransport med rutebil i Landkreis (kommune) Stendal samt tilskud hertil. I 1994 fornyede de tyske myndigheder Altmarks tilladelser og afslog selskabet Nahverkehrsgesellschaft Altmarks ansøgning om tilladelser. Selskabet anlagde sag ved de tyske domstole og gjorde gældende, at Altmark Trans ikke var en økonomisk sund virksomhed, fordi den ikke ville have kunnet overleve uden offentlige tilskud, og at tilladelserne derfor var ulovlige.

Bundesverwaltungsgericht, som sagen til sidst er blevet indbragt for, har spurgt Domstolen:

- om de tilskud, som Landkreis Stendal har tildelt Altmark Trans, er en statsstøtte, der er forbudt ifølge EF-traktaten
- om de tyske myndigheder lovligt kan bestemme, at regionale transportydelser, der drives på selvfinansieringsbasis, ikke er omfattet af forordningen fra 1969 om "forpligtelser til offentlig tjeneste".

Det første spørgsmål:

Domstolen minder om, at det følger af fast retspraksis, at for at en statslig foranstaltning skal kunne betragtes som en statsstøtte i EF-traktatens forstand, skal den kunne anses for en "*fordel*", der tildeles den begunstigede virksomhed, og som denne ikke ville have opnået under sædvanlige markedsbetingelser.

Domstolen fastslog navnlig, at der ikke er tale om en sådan "fordel", når en statslig økonomisk foranstaltning må betragtes som en kompensation, der er et vederlag for de ydelser, som de begunstigede virksomheder leverer til opfyldelse af forpligtelser til offentlig tjeneste.

Dog skal fire betingelser være opfyldt, for at en sådan kompensation i det enkelte tilfælde kan falde uden for begrebet statsstøtte.

For det første skal den pågældende virksomhed faktisk være pålagt at opfylde forpligtelser til offentlig tjeneste, og disse forpligtelser skal være klart defineret.

For det andet skal de kriterier, der vil være grundlag for beregningen af kompensationen, være fastlagt på forhånd på en objektiv og gennemsigtig måde.

For det tredje må kompensationen ikke overstige, hvad der er nødvendigt for helt eller delvis at dække de udgifter, der er afholdt ved opfyldelsen af forpligtelserne til offentlig tjeneste, idet der skal tages hensyn til hermed forbundne indtægter såvel som til en rimelig fortjeneste.

For det fjerde skal kompensationens størrelse, når udvælgelsen sker uden for rammerne af en procedure for tildeling af offentlige kontrakter, fastlægges på grundlag af en analyse af de omkostninger, som en gennemsnitlig transportvirksomhed måtte bære (under hensyntagen til indtægterne og til en rimelig fortjeneste ved opfyldelsen af virksomhedens forpligtelser).

Det er således kun, hvis disse fire betingelser er opfyldt, at det kan antages, at en

virksomhed reelt ikke er blevet begunstiget ved en økonomisk "fordel", der ville have den virkning at sætte virksomheden i en konkurrencemæssigt fordelagtig position i forhold til de virksomheder, der konkurrerer med den, og at der følgelig ikke er tale om en statsstøtte i EF-traktatens forstand.

Det andet spørgsmål:

Det må imidlertid understreges, at **i den foreliggende sag** vil det kun påhvile den forelæggende ret at undersøge, om de omhandlede tilskud er blevet ydet i overensstemmelse med EF-traktatens bestemmelser vedrørende statsstøtte, *såfremt den når til den konklusion, at den pågældende fællesskabsforordning ikke finder anvendelse i Tyskland*. Med andre ord, hvis den nævnte fællesskabsforordning finder anvendelse i sagen, er der intet behov for at anvende EF-traktatens almindelige bestemmelser.

Ifølge Domstolen kan den tyske lovgiver principielt foretage en delvis anvendelse af undtagelsen, som er fastsat i fællesskabsforordningen vedrørende transport i byer, forstæder eller regioner, for hermed nærmer lovgiver sig de mål, der forfølges med forordningen. Dog må en medlemsstat kun foretage en delvis anvendelse af den nævnte undtagelse, **hvis retssikkerhedsprincippet er korrekt overholdt**, hvilket indebærer, at den tyske lovgivning klart skal afgrænse, hvorledes den nævnte undtagelse er blevet anvendt, således at det er muligt at fastslå, hvornår undtagelsen finder anvendelse, og hvornår fællesskabsforordningen finder anvendelse.

Denne pressemeddelelse er udelukkende til pressens brug. Den er ikke et officielt dokument og forpligter ikke Domstolen.

Pressemeddelelsen kan fås på tysk, engelsk, dansk, spansk, finsk, fransk, italiensk, nederlandsk og svensk.

*Dommens fulde tekst kan ses på Domstolens websted
www.curia.eu.int
fra ca. kl. 15.00 i dag.*

*Yderligere oplysninger kan fås ved henvendelse til Steen Hjelmblink
på tlf. nr. (00352) 4303 3651 eller fax nr. (00352) 4303 2033.*

*Billeder fra domsafsigelsen kan fås via "Europe by Satellite", Commission Européenne,
Service de Presse et d'Information, L-2920 Luxembourg:
tlf. (352) 4301 35177- fax (352) 4301 35249, eller
B-1049 Bruxelles, tlf. (32) 2 2964106 - fax (32) 2 2965956 eller (32) 2 301280*